

10 Νοεμβρίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΛΤΔ.,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ (ΑΡ. 2),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 604/88).

Διεθνείς Συμβάσεις — Αναφορικά με εμπορικά θέματα και οικονομική συνεργασία, δυνάμει του Άρθρου 169.1 του Συντάγματος (Γενική συμφωνία Δασμών και Εμπορίου γνωστή ως GATT) — Αποκτούν νομική ισχύ στο ημεδαπό δίκαιο μετά τη δημοσίευσή τους στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας — Σύνταγμα, Άρθρο 169.3.

5

Τελωνειακοί Δασμοί και Φόροι Καταναλώσεως — Εφαρμοστέο νομικό καθεστώς για προσδιορισμό του δασμού αυτοκινήτων που εισήχθηκαν από τους αιτητές — Ο περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1967 (Ν. 82/67).

10

Η επίδικη απόφαση που κοινοποιήθηκε στους αιτητές στις 4.5.88, αφορούσε τον καθορισμό του δασμού στον οποίο υπόκειντο αυτοκίνητα μάρκας Μερσεντές τα οποία είχαν εισαχθεί από τους αιτητές. Ο δασμός προσδιορίστηκε βάσει κώδικα, προσαρμοσμένου στις πρόνοιες του Άρθρου 159 και του Πρώτου Παραρτήματος του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1967 (Ν. 82/67). Το ερώτημα που εγείρεται είναι κατά πόσο, κατά το χρόνο της επίδικης απόφασης, ίσχυε ο τροποποιητικός Ν. 98/89 και η συμφωνία για την εισαγωγή του Άρθρου VII της Σύμβασης GATT, που αποκλείουν την προσθήκη στη συνολοποιηθείσα αξία απόκτησης των εισαγομένων αυτοκινήτων, ποσοστού 2% ή οποιουδήποτε πρόσθετου ποσού πάνω στην αξία, που δεν απέκλειαν οι πρόνοιες του Άρθρου 159 του Ν. 82/67 πριν την τροποποίησή του με το Ν. 98/89.

15

20

5 Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι συμφωνία η οποία συνολογείται δυνάμει του Άρθρου 169.1 του Συντάγματος αποκτά νομική ισχύ στο εσωτερικό δίκαιο μείζονος σημασίας όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του Άρθρου 169, μετά τη δημοσίευσή της. Ως εκ τούτου, η γενική συμφωνία γνωστή ως GATT δεν είχε νομική ισχύ πριν τη δημοσίευσή της στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 2.6.89.

10 Η δήλωση των προθέσεων της Κυπριακής κυβερνήσεως, η οποία ακολουθεί την επικύρωση του Πρωτοκόλλου με τις ευρωπαϊκές κοινότητες για μετάβαση στο δεύτερο στάδιο της συμφωνίας σύνδεσης Κύπρου - Ε.Ο.Κ., άφησε αμετάβλητο το δασμολογικό καθεστώς που καθόρισε το Άρθρο 159 του Ν. 82/67.

15 *Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.*

15 Αναφερόμενες υποθέσεις:

20 *Κυπριακή Εταιρεία Εισαγωγών Ατδ ν. Δημοκρατίας (Αρ. 1) (1990)*
3 Α.Α.Δ. 540,

Malachtou v. Armefti (1987) 1 C.L.R. 207.

Προσφυγή.

25 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Διευθυντή Τμήματος Τελωνείων με την οποία ο δασμός για την εισαγωγή αυτοκινήτων Μερσεντές προσδιορίστηκε βάσει κώδικα, προσαρμοσμένου στις πρόνοιες του άρθρου 159 και του Πρώτου Παραρτήματος του περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1967 (Ν. 82/67).

30 *Α. Μαρκίδης, για τους Αιτητές.*

35 *Στ. Θεοδούλου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους Καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

40 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Το νομικό ερώτημα το οποίο καλούμεθα να απαντήσουμε σ' αυτή την προσφυγή είναι το ίδιο με εκείνο το οποίο είχε εγερθεί και απαντηθεί από το Δικαστή Χατζητσαγγάρη, στην υπόθεση *Κυπριακή Εταιρεία Εισαγωγών Ατδ. ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 540. Όχι μόνο ο χαρακτήρας του νομικού θέματος είναι ο ίδιος αλλά και η διαφορά η οποία έχει αναφερθεί είναι μεταξύ των ιδίων μερών, των αιτητών αφενός και των

οιζχ
Τελωνειακών Αρχών αφετέρου.

ορ ρι
Το ερώτημα είναι κατά πόσο η συνομολόγηση της γενικής συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου γνωστής με το ακρώνυμο GATT, απόκτησε ισχύ πριν τη δημοσίευσή της στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 2.6.1989.

5

οι ιβ
Στην πιο πάνω απόφαση η απάντηση που δόθηκε ήταν αρνητική. Αποφασίστηκε ότι οι πρόνοιες της διεθνούς συμφωνίας δεν απόκτησαν ισχύ δικαίου πριν την ενσωμάτωσή τους στο ημεδαπό δίκαιο με τον Περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικό) Νόμο του 1989 (Ν. 98/89) που εκδόθηκε στις 23.6.1989. Με το νόμο αυτό τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 159 και εκείνες του Πρώτου Παραρτήματος του Περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1967 (Ν. 82/67) που αποτελεί το βασικό νόμο στον τομέα αυτό.

10

15

οκ ρι
Για τους λόγους που εξηγούνται πιο κάτω καταλήγω στο συμπέρασμα ότι και αυτή η προσφυγή αποτυγχάνει.

20

Η επίδικη απόφαση που κοινοποιήθηκε στους αιτητές στις 4.5.88 αφορούσε τον καθορισμό του δασμού στον οποίο υπόκειντο αυτοκίνητα μάρκας ΜΕΡΣΕΝΤΕΣ τα οποία είχαν εισαχθεί από τους αιτητές. Ο δασμός προσδιορίστηκε βάσει κώδικα, προσαρμοσμένου στις πρόνοιες του αρθρ. 159 και του Πρώτου Παραρτήματος του Ν. 82/67 ο οποίος περιέχεται σε εγκύκλιο προς τις τελωνειακές αρχές. Δεν αμφισβητείται ότι τα κριτήρια καθορισμού της αξίας των εισαγόμενων εμπορευμάτων άλλαξαν με το Ν. 98/89, αλλαγή την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία είχε διακηρύξει ότι θα επιφέρει με δήλωση πολιτικής η οποία είχε συναφθεί στον Κυρωτικό Νόμο της Συμφωνίας με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες για μετάβαση στο δεύτερο στάδιο σύνδεσης - Ν. 321/87. Οι πρόνοιες του τροποποιητικού νόμου και της συμφωνίας για την εισαγωγή του αρθρ. VII της Σύμβασης GATT αποκλείουν την προσθήκη οποιουδήποτε ποσού στη συνομολογηθείσα αξία απόκτησης των εισαγόμενων εμπορευμάτων και συγκεκριμένα την προσθήκη του ποσοστού 2% ή, οποιουδήποτε πρόσθετου ποσού πάνω στην αξία που δεν απέκλειαν οι πρόνοιες του άρθρου 159 του Ν. 82/67 πριν την τροποποίησή του. Με τις πρόνοιες του άρθρου 2 του Ν. 98/89 ως αξία του εισαγόμενου εμπορεύματος καθορίζεται "... η συναλλακτική του αξία δηλαδή η πραγματικά πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή για τα εμπορεύματα όταν αυτά πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό τη χώρα εισαγωγής κατόπιν προσαρμογής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, εφόσον ...". Δεν έχει αμφισβητηθεί η

25

30

35

40

εγκυρότητα της επίδικης απόφασης κρινόμενη σε συσχετισμό με τις διατάξεις του άρθρου 159 του Ν. 82/67. Ο,τι ελέγχεται είναι το νομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της επίδικης απόφασης.

5

Η συμφωνία σχετικά με τις διατάξεις του άρθρ. VII-τής γενικής συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου συνομολογήθηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 3.11.88. Βάσει των διατάξεων του άρθρου 169.1 διεθνείς συμφωνίες που αφορούν εμπορικά θέματα ή θέματα οικονομικής συνεργασίας συνομολογούνται κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου. Δεν απαιτείται η κύρωσή τους με νόμο για να αποκτήσουν ισχύ δικαίου, όπως είναι η περίπτωση με άλλες συνθήκες, συμβάσεις και συμφωνίες που καλύπτονται από τις διατάξεις της παρ. 2 του αρθρ. 169. Το άρθρ. 169 δεν ορίζει ευθέως πότε συμφωνίες ή που συνομολογούνται βάσει του άρθρ. 169.1 αποκτούν ισχύ κανόνων δικαίου στο εσωτερικό δίκαιο. Συνάγεται όμως από τις διατάξεις της παρ. 3 του αρθρ. 169 ότι δημοσίευσή τους αποτελεί προϋπόθεση για την απόκτηση νομικής ισχύς, που άλλωστε αποτελεί τον κανόνα για τη γένεση αρχών δικαίου (αρθρ. 7 - Κεφ. 1):²⁴⁰

Η παρ. 3 του άρθρ. 169 ορίζει ότι οι πρόνοιες συνθηκών, συμβάσεων και διεθνών συμφωνιών αποκτούν από τη δημοσίευσή τους αυξημένη ισχύ έναντι οποιουδήποτε ημεδαπού νόμου. Δεν είναι νοητή η διαβάθμιση κανόνων δικαίου ανάλογα με τη δημοσίευση ή μη των διατάξεών τους στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας. Η δημοσίευσή τους στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας αποτελεί προϋπόθεση για την ενσωμάτωσή τους εις τους κανόνες του ημεδαπού δικαίου και την απόκτησή κάτω από τους όρους που θέτει η παρ. 3 του 169 αυξημένης ισχύος έναντι συγχρονομένων διατάξεων του ημεδαπού δικαίου. ²⁴¹ ²⁴²

Καταλήγω ότι δεν προέκυψαν νομικά αποτελέσματά στο ημεδαπό δίκαιο είτε από τη Διακήρυξη Πολιτικής του 1987 ή από την προσχώρηση ή από τη συνομολόγηση της συμφωνίας για εφαρμογή του αρθρ. VII πριν τη δημοσίευσή της στην επίσημη εφημερίδα. Συμφωνία η οποία συνομολογείται βάσει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 169 αποκτά νομική ισχύ στο εσωτερικό δίκαιο, μείζονος σημασίας όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρ. 169, μετά τη δημοσίευσή της. Την ιεράρχηση, σημασία και συσχετισμό των διατάξεων του άρθρ. 169 σε σχέση με διεθνείς συμφωνίες και τη διάθρωση του εσωτερικού δικαίου είχα την ευκαιρία να εξετάσω στην απόφαση της Ολομέλειας *Malachtou v. Armefti* (1987) 1 C.L.R. 207. ²⁴³ ²⁴⁴

Τέλος η δήλωση προθέσεων της Κυπριακής κυβερνήσεως, η οποία ακολουθεί την επικύρωση του Πρωτοκόλλου με τις ευρωπαϊκές κοινότητες για μετάβαση στο δεύτερο στάδιο της συμφωνίας σύνδεσης Κύπρου - Ε.Ο.Κ. άφησε αμετάβλητο το δασμολογικό καθεστώς που καθόρισε το άρθρο 159 του Ν. 82/67. 5
Με τη δήλωση αυτή που συνάπτεται στον κυρωτικό Νόμο 321/87 διακηρύσσεται η πρόθεση της Κυπριακής Δημοκρατίας να υιοθετήσει το άρθρο VII της γενικής συμφωνίας δασμών και εμπορίου διακήρυξη η οποία υλοποιήθηκε με τη συνομολόγηση και έκδοσή της στην εφημερίδα της κυβερνήσεως στις 2.6.89 και μεταγενέστερα με την ενσωμάτωσή της στις πρόνοιες του Ν.98/89. 10

Οι προθέσεις των κρατικών οργάνων δεν αποτελούν πηγή δικαίου, με όποια επισιμότητα και αν διακηρύττονται. Μόνο όταν μορφοποιούνται σε νομικούς κανόνες και ενσωματώνονται στη νομοθεσία οι κυβερνητικές προθέσεις αποκτούν ισχύ δικαίου. 15

Η προσφυγή απορρίπτεται. Η επίδικη απόφαση επικυρώνεται στην ολότητά της βάσει του άρθρ. 146.4(α) του Συντάγματος. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα. 20

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.